

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav pro dějiny umění
Praha 2008

Andrea Sloupová, syntéza po Syntéze

Diplomová práce

Posudek školitelky

K tématu diplomové práce přivedl Andreu Sloupovou stoupající zájem o experimentální a multimediální výtvarné projevy, jehož počátky představovala její studie realizovaná v rámci semináře moderního umění. Ta se týkala vystoupení Skupiny moskevských kinetistů Dviženije v roce 1965 v Československu, které patřilo k nejradikálnějším výstavním počínům tehdejší počínající liberalizace. Na počátku hledání tématu diplomové práce se zdálo, že výstavní katalog Akce – slovo – pohyb – prostor (GHMP 1999) už vyčerpал podstatné projevy českého umění tohoto typu a že navíc rozevřel téma do velké šířky až k hraničním polohám. V posledních letech navíc celkově výrazně stoupá zájem o hraniční umělecké projevy a speciálně o projevy spjaté s pohybem, světlem, projekcí a zvukem, a volba dostatečně nosného tématu je stále obtížnější. Přesto nakonec Andrea Sloupová zjistila, že období normalizace jí dává otevřenou možnost navázat na lépe známé „zlaté období“, tedy na výtvarné projevy šedesátých let, v nichž se začala formovat podoba českého nekonstruktivismu, resp. kinetismu. Konstatovala, že s nástupem normalizace mnozí autoři nepřerušili natrvalo svoji tvorbu, dále ji v nových těžkých podmínkách rozvíjeli a mnohdy docházeli pozoruhodných výsledků.

Struktura její práce je výsledkem soustředěného přístupu k tématu a velmi důkladného průzkumu materiálu. Diplomantka rozvíjela tento průzkum paralelně jak studiem písemných pramenů, tak přímým poznáním díla autorů, které do struktury práce zařadila. Její práci pokládám za velmi cennou mimo jiné ze dvou důvodů. Především předmětem textu je z velké části období normalizace, kdy se umělecké aktivity fragmentarizovaly, uzavíraly do malých okruhů, nebyly dostatečně reflektovány kritikou ani publikem, nebyly odpovídajícím způsobem dokumentovány. Zároveň ovšem šlo alespoň zčásti o aktivity efemérní, spojené s akcí a tedy do značné míry s pomíjivostí, jejichž dokumentace by ani ve standardních podmínkách svobodné tvorby nebyla jednoduchá.

Diplomantka svoji práci zdařile strukturovala do několika celků. Úvodní kapitoly jsou věnovány vymezení pojmů a hutnému shrnutí historie kinetismu, třetí kapitola bilancuje podobu západního kinetismu po druhé světové válce a jeho prosazování směrem do střední a východní Evropy. Zde už se soustřeďuje na aktivity skupiny Dviženije a na českou skupinu Syntéza, jejíž vznik setkání s umělci z okruhu Dviženije zásadně ovlivnilo. Společná vystoupení skupiny Syntéza podobně jako všechny tvůrčí aktivity u nás přerušil politický vývoj po srpnu 1968. Diplomantka proto dále postupovala v monografických blocích, věnovaných sedmi významným představitelům syntetických, resp. multimediálních tendencí v českém umění, jejichž nepominutelnou součástí byl pohyb, světlo a konstrukce. Zkoumání syntézy experimentálních uměleckých postupů po zániku skupiny Syntéza přináší mnoho dosud málo známých anebo disparátních poznatků o individuálním úsilí jednotlivých autorů, které Andrea Sloupová propojuje a vytváří široký obraz této tendence, která v období normalizace stála, jak se tehdy zdálo, zcela mimo hlavní proud neoficiálního umění. S časovým

odstupem je ale nyní možno podrobit ustálené soudy nové analýze. Diplomantka podrobně popisuje tvůrčí principy, konkrétní díla a aktivity sedmi vybraných umělců a panorama normalizačního kinetismu doplňuje oddílem, věnovaným hraničním projevům.

Součástí diplomové práce jsou také kromě obsáhlé bibliografie také uváženě vybrané a dobře strukturované textové a obrazové přílohy. Vybraná antologie textů doplňuje práci o autentické materiály zásadního významu, obsahuje zároveň přehledné soupisy medailony vybraných českých představitelů kinetismu, které vypracovala diplomantka. Cenná obrazová příloha pracně sestavená z mnoha zdrojů je přesvědčivou součástí textu. Obširný přístup k tématu byl pro diplomantku příznačných v průběhu celého studia, odpovídá její cílevědomosti, pečlivosti a široce založenému zájmu o obor. V této důkladnosti bych také viděla vedle všech pozitiv také hlavní nástrahu, se kterou se autorka musí vyrovnávat.

Diplomovou práci Andrey Sloupové pokládám za významný příspěvek k poznání poválečného českého kinetismu. Nejenže naplňuje zadané téma, ale zároveň průběžně uvádí tvorbu českých umělců do širšího světového kontextu, do něhož náleží, z něhož čerpá a v němž ve svých nejlepších projevech jistě i obstojí. Kvality textu se projevují i v jeho literární podobě, která je kultivovaná, jazykově promyšlená a výrazově přesná.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

PhDr. Marie Klimešová PhD., 25. ledna 2009